

בג"ץ 4427/16
קבוע ליום 10.12.2017
בשעה 11:30

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעניין:

_____ בדראן ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד עביר ג'ובראן-דכוור ו/או בנימין אחסתרובה ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

מתאם הפעולות בשטחים, משרד הביטחון ואח'

ע"י עו"ד יונתן ברמן מפרקליטות המדינה,
משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

עיקרי טיעון מטעם העותרים

העותרים מתכבדים להגיש בזאת את עיקרי טיעוניהם לקראת הדיון הקבוע ליום 10.12.2017.
העותרים מבקשים מבית המשפט הנכבד לראות בכתב העתירה ונספחיו, התגובה מיום 6.4.2017 ונספחיה
והתצהירים שהוגשו ביום 29.6.2017, כחלק בלתי נפרד מעיקרי טיעון אלו.

ירושלים, 6 דצמבר 2017.

_____
בנימין אחסתרובה, עו"ד

ב"כ העותרים

_____
עביר ג'ובראן-דכוור, עו"ד

ב"כ העותרים

[ת.ש. 83936]

1. בעיקרי טיעון אלו יתמקדו העותרים בקצרה בשתי סוגיות עיקריות אשר עלו מהעתירה, מהדיונים שהתנהלו בעניינה בבית משפט נכבד זה כמו גם מכתב התשובה שהגישו המשיבים לעתירה.
2. **הסוגיה הראשונה:** היא שאלת מקור הסמכות והבסיס המשפטי שמכוחו נמנעת כיום נסיעת פלסטינים הנוטלים חלק בהליך לאיחוד משפחות בפרט, דרך נתב"ג. העותרים טענו ועודם טוענים כי הסמכות למנוע מפלסטינים לנסוע דרך נתב"ג מסורה אך ורק לשר הפנים, וכי עד לעצם היום הזה שר הפנים טרם עשה שימוש בסמכותו זו. העותרים יטענו כי לאור הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העותרים 1, 6 ו-7 ובני משפחותיהם, ופלסטינים אחרים המצויים בהליך לאיחוד משפחות, לרבות הזכות לכבוד והזכות לחופש תנועה, הזכות לחופש העיסוק ולפרנסה, הזכות לחיי משפחה ולשוויון, אזי מניעת היציאה לחו"ל חייבת להיות מוסדרת באמצעות החלטה סדורה של שר הפנים באמצעות חקיקה של ממש.
3. **הסוגיה השנייה:** היא הסוגיה הביטחונית. כפי שהעותרים הוכיחו באמצעות התצהירים, והדבר אף לא הוכחש על ידי המשיבים, פלסטינים בעלי תושבות ארעית במדינה, נסעו במשך כשמונה עשרה שנה באופן חופשי דרך נתב"ג, ללא היתר פרטני, דבר המוכיח כי הבידוק הביטחוני הפרטני והקפדני בנתב"ג מספק דיו, ואין צורך להעניש באופן קולקטיבי מאות משפחות, עובדים ואנשי עסקים שנסעו ומבקשים להמשיך לנסוע דרך נתב"ג, בהתבסס על מידע ביטחוני כללי. זאת כאשר, עומדים למשיבים אמצעים אחרים שהינם מידתיים יותר ופגיעתם בזכויות היסוד פחותה.

פרק ראשון: הסמכות הבלעדית למניעת מעבר בנתב"ג מסורה לשר הפנים

4. שר הפנים הוא האחראי על ניהול מעברי הגבול של ישראל, כולל נתב"ג, ובסמכותו הבלעדית להעניק רישיונות ואשרות לישיבה בישראל, לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן **חוק הכניסה לישראל**).
5. לעמדת העותרים למתאם הפעולות בשטחים אין כל סמכות למנוע מפלסטינים באשר הם לצאת את ישראל ולשוב אליה דרך נתב"ג. ודאי וודאי שלא ככל שהדבר נוגע לפלסטינים תושבי ישראל ואלו המחזיקים בהיתרי שהייה בישראל. דא עקא, על אף זמן הרב שעבר, המשיבים לא סיפקו תשובות שיש בהן כדי להצביע על מקור הסמכות מכוחו נאסר על פלסטינים לעבור בנתב"ג ושמכוחו אף הוכנסו לאחרונה שינויים לסטאטוס ההרשאות של מתפ"ש בעניין אפשרות מתן היתר לנסיעת פלסטינים תושבים ארעיים של המדינה. **לעמדת העותרים הן האיסור והן השינויים שנעשו, נעשו בחוסר סמכות מוחלט:**
  - א. ראשית, וכפי שנטען בכתב העתירה, הרי שבניגוד לטענת המשיבים בסעיף 24 לכתב התשובה, **הנספח להסכם הביניים ממנו הם מבקשים להיבנות, אינו כולל כל הוראה האוסרת על תושבי השטחים באשר הם לצאת את ישראל ולשוב אליה דרך נתב"ג**. למעשה, הנספח הנ"ל, כלל אינו עוסק בפלסטינים החיים באיזור או מחוצה לו אלא בתחומי האחריות, בניהול המשותף של מעברי הגבול רפיח וגשר אלנבי על ידי ישראל והרשות הפלסטינית ובחלוקת הסמכויות ביניהן בכל הנוגע לניהול מעברים אלו, ותו לא. **יודגש, כי עד למועד כתיבת שורות אלו ועל אף שנטל ההוכחה הועבר למשיבים במסגרת הצו שניתן על ידי בית המשפט הנכבד בעתירה, טרם הצליחו המשיבים להצביע על הסעיף הקונקרטי בנספח להסכם הביניים, שעליו מתבססת טענתם זו**.

ב. שנית, המשיבים חוזרים על טענתם לפיה שטח הגדה המערבית הוא שטח צבאי סגור וזאת בהתאם לצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית)(תיקון)(מס' 34), תשכ"ז-1967. בכך, מתעלמים הם לחלוטין מן העובדה, שפלסטינים החיים בישראל במסגרת הליכים לאיחוד משפחות כלל אינם חיים בשטח הצבאי הסגור, וכי מרכז חייהם מתנהל בישראל באישורו של שר הפנים.

ג. שלישית, המשיבים טוענים בסעיף 9 לכתב התשובה, כי אין שום הבדל בין פלסטינים המתגוררים בשטחים לבין אלו החיים בישראל מכוח הליך לאיחוד משפחות, וזאת כל עוד האחרונים לא קיבלו מעמד של תושב קבע. טענה זו, לא ברורה כלל ועיקר ולעמדת העותרים אין לה אחיזה במציאות. שכן, פלסטינים החיים בישראל ומקיימים בה מרכז חיים מלא, כפופים בכל תחומי החיים לרשויות הישראליות ולא לאלו של המפקד הצבאי בשטחים.

6. בכתב התשובה המשיבים מנסים לאחד בין שלוש קבוצות השונות, ולהחיל עליהן את אותן הוראות והגבלות לעניין נסיעתם לחו"ל דרך נתב"ג. ברם, מדובר בשלוש קבוצות הנפרדות מהותית האחת מן השנייה, והכל כפי שיפורט להלן:

א. פלסטינים המתגוררים בגדה המערבית

7. פלסטינים המתגוררים בשטחי הגדה המערבית, אכן מתגוררים בתוך שטח צבאי סגור וכפופים למרותו של המפקד הצבאי. זאת, בהתאם לצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית)(תיקון)(מס' 34), תשכ"ז-1967. משכך, ההגבלות על חופש התנועה מן ואל השטח הצבאי הסגור חלות עליהם. בהתאם, סעיף 3ב' לחוק הכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003, **קובע כי בעניינם המפקד הצבאי הוא המוסמך הישיר לאשר את כניסתם לישראל ושהייתם בה לצרכים שונים. כל זאת, בשונה ממי שחיים בישראל ומקיימים בה מרכז חיים מלא במסגרת הליכים לאיחוד משפחות.** כלומר אך ורק תושבי השטחים הכבושים, החיים בהם, אכן כפופים למרותו של המפקד הצבאי והוא אף זה שהסמכות בעניין מסורה לו. להלן לשון הסעיף:

על אף הוראות סעיף 2, **רשאי מפקד האזור לתת היתר לשהייה בישראל למטרה כמפורט להלן:**

(1) טיפול רפואי;

(2) עבודה בישראל;

(3) למטרה זמנית, ובלבד שהיתר לשהייה למטרה כאמור יינתן לתקופה מצטברת שלא תעלה על שישה חודשים.

(ההדגשה הוספה ע"י הח"מ).

8. היינו, הסמכות של המפקד הצבאי מוגבלת למתן אישורי כניסה לישראל ושהייה בה למי שחי בשטחים. אולם כפי שיפורט בהמשך, סמכות זו של המפקד הצבאי מוגבלת אך ורק לאלו החיים בשטחים הכבושים אך לא לפלסטינים החיים בישראל מתוקף הליכים לאיחוד משפחות בהם הם נוטלים חלק.

9. ברם יצוין, כי פלסטיני המתגורר בשטחים ומעוניין לצאת לחו"ל דרך נתב"ג, אמנם חייב לקבל היתר של המפקד הצבאי לצורך יציאתו לישראל ומעברו בה בכדי שיוכל להגיע לנתב"ג. יחד עם זאת, היציאה משדה התעופה בישראל גופא, אינה בסמכותו של המפקד הצבאי אלא בסמכותו הבלעדית של שר הפנים, האחראי על מעברי הגבול. ככל הידוע לעותרים הלכה למעשה שר הפנים מעולם לא השתמש בסמכותו זו, ומקל וחומר שלא האציל ממנה למפקד הצבאי. **עם זאת, בפועל,**

המפקד הצבאי שולט במעברם של פלסטינים המתגוררים בשטחים בנתב"ג, באמצעות הגבלת מתן היתרי הכניסה לישראל לאותה מטרה.

ב. פלסטינים החיים בישראל באחמ"ש ומחזיקים בהיתר שהייה

10. עניינם של פלסטינים החיים בישראל ומחזיקים בהיתרי שהייה שניתנו להם במסגרת הליך לאיחוד משפחות, שונה בתכלית מעניינם של פלסטינים החיים בשטחים. שכן, מי שחי בישראל מתוקף הליך לאיחוד משפחות חי בה באישורו של שר הפנים בלבד. עניין זה עולה בבירור מלשון חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003, המבחין בין לשון סעי' 3ב' שהובא לעיל ועוסק בפלסטינים החיים בשטחים ושכאמור נתונים למרותו של המפקד הצבאי, לבין לשון סעי' 3 העוסק בפלסטינים החיים בישראל באיחוד משפחות. סעיף 3 קובע כי:

על אף הוראות סעיף 2, רשאי שר הפנים לפי שיקול דעתו לאשר בקשת תושב האזור למתן היתר לשהייה בישראל בידי מפקד האזור –

(1) לגבי תושב אזור שגילו מעל 35 שנים – לשם מניעת הפרדתו מבת זוגו השוהה כדין בישראל;

(2) לגבי תושבת אזור שגילה מעל 25 שנים – לשם מניעת הפרדתה מבן זוגה השוהה כדין בישראל.

(ההדגשה הוספה ע"י הח"מ).

11. עינינו הרואות. בניגוד ללשון סעי' 3ב' הקובעת כי לעניין פלסטינים המתגוררים בשטח הצבאי הסגור הסמכות מסורה למפקד הצבאי, הרי שבעניינם של פלסטינים החיים בישראל קובע החוק כי הסמכות הבלעדית מסורה לשר הפנים ואילו המפקד הצבאי אחראי אך ורק על פרוצדורת הנפקת היתר השהייה, ללא שום שיקול דעת. עניין זה אף הגיוני ומתיישב עם המציאות שתוארה לעיל. פלסטינים המתגוררים בישראל, נהנים מחופש תנועה מלא בישראל, ואינם זקוקים להיתר כניסה נוסף לישראל במטרה להגיע לנתב"ג. מכאן שפנייה בעניינם למתאם הפעולות בשטחים אינה הגיונית ואינה רלוונטית.

12. שר הפנים הוא בעל הסמכות הבלעדית להגביל או למנוע את מעברם של מחזיקי היתרי שהייה – שאינם אלא אשרות שהייה בישראל – דרך נתב"ג. בהתאם לסעיף 6(2) לחוק הכניסה לישראל:

6. שר הפנים רשאי –

(2) לקבוע באשרה או ברשיון ישיבה תנאים שקיומם יהיה תנאי לתקפם של האשרה או של רשיון הישיבה.

(ההדגשה הוספה ע"י הח"מ).

13. זאת ועוד. במסגרת הדיון האחרון בעתירה שהתקיים בפני בית משפט נכבד זה ביום 11.7.2017 העיר בית המשפט הנכבד לב"כ המשיבים כי ככל ששר הפנים מעוניין להגביל את מעברם של פלסטינים החיים בישראל ומחזיקים בהיתרי שהייה דרך נתב"ג, סמכות שלא נעשה בה שימוש עד למועד כתיבת שורות אלו, עליו לעשות זאת באמצעות חקיקה, ולכל הפחות בתקנות.

כבי' השופט ח' מלצר: אם זה רשום רק בהנחיות זה רק הנחיות פנימיות ויש לכך מגרעות. אחת מהשתיים, או שזו תעוגן בחקיקה, לאו דווקא ראשית, תחפשו את מקור הסמכות. אנו לא בתפקיד ייעוצי. זה לא רק הסעי' שאתם מדברים עליהם. מעבר לסעי' שאתם מדברים עליהם צריך להכניסם להיתרים.

כבוד הנשיאה (כתוארה אז) נאור : זה כתוב בחוק. אז אם כותבים את זאת בהיתר אז אולי יש טענות כנגד זה אינני יודעת אולי כן. אך אין זה מתפקידנו לייעץ לצדדים. הסמכות שאתם מסתמכים עליה היא סעי' 6 לחוק הכניסה לישראל, וזה מחייב כי השר יקבע תנאים להיתר. [...]

כבוד הנשיאה (כתוארה אז) מ' נאור : ההסברים שקיבלנו, ואני יודעת שיש לכם חומר חסוי, אך חומר זה לא יכול לפתור בעיה. אני יוצאת מנקודת הנחה כי החומר מצדיק, אך זה לא מספיק. **צריך הנחיה משפטית ברורה מכוח מה?** גם בהנחה שיש כח האם הוא יושם הלכה למעשה, לא בשדה התעופה אלא בהיתרים. אם הוא לא יושם אז אנו באופרה אחרת לכאורה. (ההדגשות הוספו ע"י הח"מ).

14. דא עקא, בהתאם לסעיף 42 לכתב התשובה של המשיבים, ועל אף הערות בית המשפט דלעיל, שר הפנים אינו מתכוון להפעיל את סמכותו באמצעות חקיקה ובכוונתו להסתפק בתיקון נוהל גרידא ותו לא. דא עקא, שבכך כאמור לא סגי.
15. חשוב להדגיש, כי לאור הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העותר 1 ובני משפחתו, ובפלסטינים אחרים ובני משפחותיהם; עמדת העותרים ברורה. שר הפנים הוא אמנם בעל הסמכות, אך ככל שהוא מבקש לעשות שימוש בסמכות המסורה לו אזי הדבר חייב להיעשות בחקיקה לאור הפגיעה הקשה בזכויות היסוד, ולכל הפחות בתקנות. ודאי וודאי שלא בדרך של תיקון נוהל בלבד או הנחיות פנימיות של משרד הפנים כפי שהודיעו המשיבים במסגרת כתב התשובה. בנוסף קובע חוק הכניסה לישראל כפי שהעיר בית המשפט הנכבד כי את התנאי יש לקבוע בהיתר עצמו – ובלשון סעי' 6(2) לחוק המסמך: באשרה.
16. לבסוף נציין, כי על אף הערת כבוד השופט מלצר בדיון מיום 11.7.2017, עמ' 4 לפרוטוקול שורות 29-31 בעניינם של פלסטינים החיים בישראל ומקורם ברצועת עזה, אנשים שאין להם את האפשרות לצאת אף דרך גשר אלנבי באופן חופשי, היות והדבר דורש תיאום מורכב לכל נסיעה ונסיעה. המשיבים לא טרחו להציג במסגרת כתב התשובה פיתרון מעשי לעניינם.
- ג. פלסטינים החיים בישראל באחמ"ש במעמד של תושבי ארעי**
17. אף עניינה של קבוצה שלישית זו, שונה עניינה בתכלית, מעניינן של שתי הקבוצות הראשונות. מדובר בתושבי מדינת ישראל לכל דבר ועניין. רובא דרובא של אותם תושבים, מתגוררים בישראל משנת 2003 לפחות, דבר שאף הופך אותם דה פקטו לתושבי קבע במדינה. הסיבה היחידה לכך שטרם קיבלו מעמד רשמי של תושב היא חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003.
18. תושבים אלו קיבלו את מעמדם באישור שר הפנים. בנוסף, בניגוד למחזיקי היתרי שהייה שהמפקד הצבאי משמש כצינור לחידוש ההיתרים שבידם, **חידוש מעמדם בישראל מתבצע מול משרד הפנים ומולו בלבד. בעניינם, לא זו בלבד שאין למפקד הצבאי או מתאם הפעולות בשטחים שום סמכות אלא שאין לו אף כל נגיעה לעניינם או להנפקת רישיונותיהם לישיבת ארעי בישראל.**
19. לא זו אף זו. בכל תחומי החיים השונים מדובר בתושבי המדינה הזכאים לכלל הזכויות הסוציאליות ככל אזרח או תושב קבע. כך בין השאר, מוכרים תושבים אלו, כתושבים לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה-1995, חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994 ופקודת מס הכנסה. בנוסף (שוב) בניגוד למחזיקי היתרי שהייה בישראל, יכולים תושבים אלו להחזיק

- ברישיין נהיגה ישראלי ולנהוג ברכבם ברחבי הארץ באופן חופשי. חלקם אנשי עסקים ורשומים כעוסק מורשה בישראל, (ראו התצהירים 54 ו-56 שהוגשו לבית המשפט הנכבד ביום 29.6.2017).
20. מכאן, שההתקשות של מתאם הפעולות בשטחים לקבוע, בחוסר סמכות, כי אותם תושבי ישראל, נחשבים לתושבי איזור לכל דבר ועניין, אין לה אחיזה לא עובדתית ולא משפטית. ראוי היה כי טרם העלאת טענה זו, ובפרט לאור הצו שהוצא בעתירה והעביר את נטל ההוכחה למשיבים, כי הם יצביעו על מקור הסמכות להם טוענים שמכוחה נאסר מעברם של תושבים אלו בנתב"ג.
21. סעיף 6(א) לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו קובע כי "כל אדם חופשי לצאת מישראל".
22. לתושבים ארעיים במדינה יש זכות לצאת מישראל דרך שדה התעופה בן גוריון, וזאת בהתאם לתקנה 14(א) לתקנות תקנות-שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), תש"ח-1948, הקובע כי :
- 14 (א) לא יצא אדם לחוץ לארץ אלא דרך אחד המקומות הבאים :
- נמל חיפה,
שדה תעופה חיפה,
שדה תעופה תל-אביב.
23. חשוב להדגיש כי תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), תש"ח-1948, חלות על תושבים ארעיים במדינה, וזאת לפי לשון תקנה 12 לתקנות, הפוטרת רק תיירים מתחולת התקנות :
- תקנות אלה, למעט תקנה 1, לא יחולו על מי שנמצא בישראל מכוח רישון לישבת מעבר או לישבת ביקור, כמשמעותן בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.
- (ההדגשות הוספו על ידי הח"מ).
24. הנה כי כן, לפלסטינים בעלי תושבות ארעית בישראל עומדת הזכות לצאת מישראל דרך שדה התעופה בן גוריון אף מכוח תקנה 14(א) לתקנות שעת חירום, תש"ח-1948.
25. לא זו אף זו. שר הפנים אינו יכול להגביל או למנוע מתושבים ארעיים החיים בישראל במסגרת הליך איחוד משפחות נסיעה דרך נתב"ג באופן באמצעותו מצהירים המשיבים בכתב התשובה כי בכוונתם לפעול וזאת משני טעמים :
- ד. ראשית, סעיף 6(2) לחוק הכניסה לישראל קובע באופן מפורש כי התנאי צריך להיקבע ברישיין כלומר על גבי הרישיין עצמו, היינו ההגבלה צריכה להופיע בתעודת הזהות עצמה ולא בדף נלווה כפי שהמשיבים הודיעו כי בדעתם לעשות. מכאן, שככל שמבקש שר הפנים להפעיל את הסמכות שניתנה לו בחוק ולקבוע תנאי מגביל שיחול רק על תושבים ארעיים שהינם תושבי השטחים במקור, עליו לשנות את תקנות מרשם האוכלוסין (רישומים בתעודת זהות), התשע"ן-1990, בצורה שתאפשר לו הוספת אותה הגבלה. למותר לציין, כי נקיטת צעד כה קשה הפוגע בזכויות יסוד של קבוצת תושבים מסוימת בלבד, נגוע באפליה בוטה, בחוסר סבירות ומידתיות, ואין לו מקום.
- ה. שנית, אף אם רוצה השר להגביל את הרישיין לישבת ארעי, מכוח סעיף 6(2) לחוק הכניסה לישראל, עליו לעשות זאת בחקיקה ולעמוד במבחני פסקת ההגבלה השונים בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, וזאת לאור הפגיעה הקשה בזכויות יסוד, של תושבי המדינה הארעיים שמקורם בשטחים ושל בני משפחתם תושבי ישראל ואזרחיה.

26. הנה כי כן, וכל עוד לא ננקטו צעדים אלו – תיקון חקיקה וקביעת התנאי ברישיון הישיבה גופא – ברי כי מניעת המעבר מתושבים ארעיים החיים בישראל במסגרת הליך לאיחוד משפחות, בנתב"ג בצאתם את הארץ ובשובם אליה, היא בלתי חוקית ונעשית בחוסר סמכות מוחלט.

פרק שני: מניעת מעבר בנתב"ג באופן גורף, מנימוקים ביטחוניים כלליים פסולה

27. החלטת המשיבים למנוע באופן גורף נסיעת פלסטינים המתגוררים בישראל בהליך לאיחוד משפחות, פוגעת באופן קשה בזכויות היסוד העותרים 1, 6 ו-7 ובני משפחותיהם, ושל פלסטינים אחרים במעמדם, וזאת כפי שפירוט העותרים בכתב העתירה.

28. ראשית, **הפגיעה בזכויות יסוד חייבת להיות בחוק**. כפי שעמדנו בהרחבה לעיל, המשיבים הודיעו במסגרת כתב התשובה שהגישו כי בכוונתם לשנות נוהל של רשות האוכלוסין וההגירה כמקור למניעה גורפת של יציאתם של פלסטינים לחו"ל דרך נתב"ג. היינו המשיבים לא עומדים במבחן הראשון של פסקת ההגבלה.

29. שנית, **האמצעי הנבחר – המניעה – לא נועד לתכלית ראויה**. תכלית הינה ראויה, בין השאר, אם היא נועדה להשיג תכלית חברתית או שמירה על האינטרס הציבורי. האיסור הגורף על מעברם בנתב"ג של פלסטינים המתגוררים בישראל במסגרת הליך לאחמ"ש, אינו משרת או מגשים כל תכלית ביטחונית. העותרים ואחרים שכמותם, חיים במדינה במשך שנים ארוכות, ועניינם נבחן על ידי גורמי הביטחון בקפדנות יתרה פעם אחר פעם, מדי תקופה; ומכאן שהטיעון הביטחוני **המועלה על ידי המשיבים כתכלית העומדת בבסיס מניעת מעברם בנתב"ג** מאבד את משמעותו. במיוחד לאור הבידוק הביטחוני הקפדני והמתקדם הנערך בנתב"ג, כמו גם לאור העובדה שהוכחה על ידי העותרים במסגרת ההליכים דכאן כי מעברם בנתב"ג של אותם פלסטינים תושבי ישראל במשך 18 שנה לא סיכן בשום צורה את ביטחון התעופה בישראל.

30. שלישית, **האמצעי הנבחר, אינו האמצעי שפגיעתו הינה הפחותה ביותר במסגרת האילוצים הקיימים באם ישנם שאלו**. מבחן זה דורש כי הפגיעה אותה גורם האמצעי הננקט תהיה מועטה ככל האפשר, תוך התחשבות בזכויות הנפגעות העומדות על הפרק, שהן, במקרה זה, זכויות יסוד מן המעלה הראשונה. **בעניין דכאן, אין ספק, כי המשיבים נקטו באמצעי שפגיעתו היא הקשה ביותר**. עוצמת הפגיעה מחייבת מציאת אמצעי חלופי, שפגיעתו בזכויות העותרים פחותה. לשיטת העותרים, הבדיקות העיתיות הביטחוניות הנוקשות הנערכות לפלסטינים החיים בישראל במסגרת הליך האחמ"ש לצד הבידוק הביטחוני הקפדני הנערך לכלל העוברים בנתב"ג, מספקים דיים.

31. לבסוף חשוב לשוב ולציין, כי כפי שעולה מהתצהירים שהגישו העותרים לבית המשפט הנכבד ביום 29.9.2017, **וכפי שאישרו המשיבים עצמם במסגרת כתב התשובה שהגישו, חלק גדול מהפלסטינים תושבי המדינה הארעיים, נסעו ממילא באופן קבוע וללא הגבלה דרך נתב"ג במשך כשמונה עשרה שנה**. עניין זה אף הוא מעיד כי הטענה למניעה ביטחונית העומדת בבסיס מדיניות המשיבים אינה מחזיקה מים.

32. הנה כי כן, מעבר לעובדה כי מדיניות מניעת המעבר בנתב"ג – מפלסטינים בכלל ומתושבי ישראל בפרט – נעשית עד למועד כתיבת שורות אלו למעשה בחוסר הרי שאף נמצאו למדים כי מדיניות המשיבים אף אינה עומדת במבחני פסקת ההגבלה והיא אינה סבירה ואינה מידתית.

לסיכום:

33. תגובות המדינה מאששות את טענות העותרים כי האיסור הגורף המוחל על מעבר פלסטינים החיים בישראל במסגרת הליך לאיחוד משפחות ומחזיקים בהיתרי שהייה וברישיונות לשיבת ארעי בנתב"ג, נעשה בחוסר סמכות מובהק וללא שקיים כל צידוק ביטחוני ממשי לפגיעה גורפת וקשה זו בזכויות היסוד של משפחות כה רבות. **מטעמים אלו מבקשים העותרים מבית בית המשפט הנכבד להפוך הצו צו על תנאי לצו מוחלט.**